

Ardealul Juridic

**Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată**

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
: : :
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu . . . 30 Lei
Un număr dublu . . . 35 Lei
Un număr vechi . . . 40 Lei

Redacția: Str. Călea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Fillpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Fillpescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Maria Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micsa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Sfetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-Sibiului

Dem. Tigolanu
Magistrat

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu P. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

CONTINUTUL

1. Noua lege a concordatului preventiv de *Dr. Ioachim Tolciu* avocat în Cluj.
2. Situația magistraților atacați prin presă de *Gr. Brădișteanu* judecător ocol Făget jud. Severin.

3. Pentru instanțele tutelare în Ardeal cu câteva jurisprudențe
4. Rezumate de jurisprudențe
5. Cărți de drept apărute

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointeresată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

**CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA
DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.**

Capitaluri
proprii Lei
77,000,000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN-

Efectuază
avantajos
orice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000,000 // Rezerve Lei 50,000,000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de operațiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000,000
Fonduri: Lei 20,000,000

Legături directe cu America!

**Banca
Chrissoveloni**

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000,000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adije. Telefon 630

Noua lege a Concordatului preventiv

Concordatul forțat sau preventiv este o transacție care intervine între debitorul insolvent și creditorii lui (chirografari adică fără drept de gaj sau ipotecă), și prin care creditorii renunță la o anumită cota-parte a creanței lor și fac și alte favoruri debitorului. Transacția aceasta diferă de convențiunile de drept comun prin faptul, că odată acceptată de majoritatea creditorilor — și confirmată de Justiție devine obligatorie și pentru creditorii cari au votat contra concordatului sau au absentat dela votare. Din acest motiv se numește **concordat forțat în afară de faliment**, prescurtat: concordat forțat, sau având în vedere scopul principal al concordatului forțat, care este prevenirea, evitarea falimentului, se numește și **concordat preventiv**.

Acest din urmă termen și l'a însușit legea promulgată la 10 Iulie 1929 (Monitorul oficial No. 149), care a reglementat materia concordatului forțat pentru țara întreagă, abrogând moratoriul care era în vigoare în vechiul regat și „concordatul forțat în afară de faliment“, care era în vigoare numai în Bucovina, în baza legii austriace dela 10 Decembrie 1914.

Precum știm, în Ardeal încă a fost introdus concordatul forțat în anul 1915, dar în 12 Martie 1925, a fost scos din vigoare cu motivarea, că „concordatul forțat nu a dat rezultatele dorite“. De fapt abuzurile săvârșite în anii de după războiu cu instituția concordatului forțat au provocat multe nemulțumiri în cercurile economice financiare din Ardeal și în deosebi în vechiul regat, unde nu exista concordatul forțat și institutele financiare de acolo necunoscând dispozițiile de favoare ale concordatului forțat cu privire la comerciantul insolvent, erau neplăcut surprinse de fiecare concordat, în care erau interesate și în urma căruia pierdeau o parte însemnată a creanței lor. Aceste nemulțumiri au provocat în primul rând abrogarea concordatului forțat. În vechiul regat predomina concepția juridică, că convențiile sunt inviolabile, pentru că fac lege între părți și trebuie deci executate întocmai, nepunându-se modifierea fără consimțământul uneia dintre părți, așa cum se face în concordatul forțat, unde debitorul se obligă la altă sumă și cu alte condițiuni, de cum era obligat în convenția originală. Aceiași este concepția generală și în Franța și în Belgia. Acest principiu al intangibilității contractelor nu a fost prielnic instituției concordatului forțat și legiuitorul nostru din 1925, crescut în acest principiu, avea cu un motiv mai mult să desființeze

o instituție de drept, ce exista numai în o parte a țării.

După abrogarea concordatului forțat, comercianții din părțile ardeleni ajunși în jenă financiară, fără vina lor, exclusiv din cauza crizei economice generale, nu mai aveau nici un mijloc de a scăpa de faliment. Legea falimentului în vigoare — moștenită dela regimul maghiar, este însă atât de greșit alcătuită, că în urma cheltuelilor enorme cauzate de curatorii de falimente și în urma marelui întârzieri în lichidare, cauzată de procedura anevoioasă și greoaie, creditorii erau amenințați așa pierde în faliment întreaga creanță a lor.

Este prin urmare firească mișcarea ce s'a pornit în Ardeal, atât printre comercianți cât și printre creditorii pentru reintroducerea concordatului forțat pe întreg teritoriul țării. În urma stăruințelor depuse de camerele de Comerț și de parlamentarii ardeleni, ba chiar și de „Asociația creditorilor“ guvernul actual, a legiferat instituția concordatului preventiv pentru întreg teritoriul țării.

Subsemnatul am profesat în coloanele acestei reviste în mai multe rânduri convingerea, că instituția concordatului preventiv sau forțat ca o cucerire mai nouă a științei de drept și ca un postulat al necesităților vieții economice, este acceptabilă în principiu, însă între împrejurările actuale interesele superioare ale economiei noastre naționale, nu admit încetățenirea și generalizarea acestei instituțiuni, care ar fi potrivită numai după consolidarea statului nostru, în condițiuni economice absolut normale. Orică reformă trebuie privită prin prizma marilor necesități ale colectivității organizate în stat și numai întru cât reforma cadrează în anumit timp cu aceste mari necesități, pot fi luate în considerare în al doilea rând interesele individuale ale singuraticilor cetățeni. Din acest punct de vedere declar și acum că introducerea concordatului preventiv ca o măsură de favoare pentru debitorii insolvenți și ca o măsură de restrângere a creditului public nu a fost actuală.

Acum când toate năzuințele cărmuitorilor noștri trebuie concentrate în direcția consolidării monetare, când pentru refacerea economică a țării avem indispensabilă nevoie de capitaluri și creditul extern, nu poate fi norocoasă statuarea de anumite privilegii în detrimentul acestui credit.

Motivul principal pentru care s'a cerut introducerea concordatului preventiv a fost precum am mai spus, faptul, că cheltuelile falimentului consumă aproape întreg activul, prin urmare pentru creditorii ar fi mai avantajos concordatul, unde pot să-și salveze cel puțin o parte a creanței lor.

Faptul însă că falimentul în forma lui actuală reclamă foarte mari cheltueli nu înseamnă să condamni falimentul în sine, ci să-l reglementezi în așa fel, ca să se reducă cheltuelile și îndeosebi acele ale curatorului de masă, ceea ce nu întâmpină prea mare dificultate, de ex. stabilindu-se procentual în raport cu activul.

O procedură de faliment modernă, ieftină și expeditivă — iată ce ne trebuia nouă deocamdată și nu concordatul preventiv! Gândul la faliment, care înseamnă periclitarea întregii lui existențe, îl stimulează pe comerciant să fie mai ordonat și mai precaut în afacerile lui, pe când posibilitatea legală de a se putea scăpa de o parte însemnată a datoriilor lui, îl îndeamnă la afaceri hazarde și la manipulațiuni frauduloase în dauna creditorilor, deci în definitiv duce la demoralizarea comerțului și la scumpirea creditului.

Dar odată legea concordatului preventiv promulgată și pusă în vigoare, datoria noastră a practicienilor dreptului, este s'o cunoaștem în toate amănuntele ei, atât cele bune cât și cele rele, și analizând dispozițiile legiuitorului la lumina principiilor fundamentale ale instiunei concordatului preventiv, să dăm legii în practică, o atare interpretare, care să facă mai puțin simțitoare preșelile și omisiunile ei.*)

În acest scop voi schița mai întâi în linii generale mersul procedurii de concordat preventiv așa cum îl reglementează legea nouă dela 10 Iulie 1929.

CEREREA DE CONCORDAT (§§ 1—75).

Comerciantul cu o practică comercială de cel puțin trei ani, care a juns în greutăți financiare și dorește să evite falimentul, poate cere la Tribunalul competent deschiderea procedurii de concordat preventiv. În cerere va oferi o cotă de cel puțin 50% din creanțele chirografare, plătibilă în termen de cel mult trei ani și va putea indica și eventualele garanții reale și personale ce propune creditorilor săi. Nu poate cere concordat preventiv comerciantul, care a fost condamnat anterior pentru bancrută frauduloasă sau a mai obținut concordat preventiv și nu a îndeplinit obligațiunile ce a luat asupra sa în acel concordat sau dacă nu au trecut cel puțin 5 ani dela expirarea termenului de plată fixat în un concordat anterior.

Tribunalul decide asupra cererii în camera de consiliu și dacă petiționarul nu întrunește condițiunile legale menționate sau dacă nu se prezintă să-și susțină cererea, respinge cererea comerciantului și se pronunță totodată, dacă este sau nu cazul să declare falimentul, însă nu este obligat să-l declare.

Dacă petiționarul întrunește condițiunile legale tribunalul ordonă deschiderea procedurii de concordat, denuște pe judecătorul delegat, fixează un termen de maximum 45 zile pentru adunarea creditorilor în fața judecătorului delegat, fixează suma necesară pentru acoperirea cheltuelilor de procedură și termenul de plată (retribuțiunile judecătorului delegat și ale grefierului și cheltuelile de cancelarie), pe cari legea le stabilește în 1% după suma totală ce comerciantul oferă a plăti creditorilor plus 2% asupra diferenței de care va beneficia.

*) Pentru cunoașterea temeinică și justa interpretare a legii concordatului preventiv recomand cu căldură juriștilor practici: avocați și magistrați tratatul judicios și vast al dlui Dr. Justin L. Anca, judecător la Tribunalul Cluj, „Concordatul preventiv (drept comparat) apărut în Oct. a. crt. în editura institutului grafic „Ardealul“.

După deschiderea procedurii de către completul Tribunalului, judecătorul delegat convoacă în scrisoare recomandată pe toți creditorii la adunarea creditorilor și în intervalul până la ziua adunării cercetează registrele și documentele debitorului și alcătuieste tabloul creditorilor și debitorilor, controlează și supraveghează gestiunea comerciantului, întocmește un raport detaliat asupra situației economice și asupra conduitei comerciantului, pe care apoi îl prezintă la adunarea creditorilor. Comerciantul nu poate opera vânzări, constituiri de gaj, ipotecă și în general nici un act care depășește exercițiul normal al comerțului, decât cu aprobarea judecătorului delegat. Sumele rezultate din continuarea comerțului le încasează judecătorul delegat și le depune pe numele său la Banca Națională, sau la Adiministrațiile financiare, în afară de sumele necesare pentru operațiunile de comerț și pentru întreținerea comerciantului și a familiei sale. În contra încheierilor judecătorului date asupra actelor de administrațiune ale comerciantului, acesta poate face apel la Tribunal.

Dela introducerea cererii de concordat și până la promulgarea definitivă a concordatului nici un creditor nu poate înființa secheste sau ipotecă pe averea debitorului în baza unui titlu anterior cererii de concordat. Excepție fac orice fel de contribuțiuni către stat. Sechestele sau ipotecile câștigate pe cale de execuțiune silită sau asigurătoare în intervalul de 60 zile, care premerge înaintarea cererii de concordat se desființează prin deschiderea procedurii, dar reintră în vigoare în cazul când concordatul nu s'ar încheia sau s'ar anula ulterior.

Toate creanțele chirografare se consideră scadente în ziua în care s'a introdus cererea de concordat.

Dacă debitorul nu depune cheltuelile procedurii în suma și în termenul ce a fost fixat de tribunal, procedura se stinge și tribunalul apreciază dacă este sau nu cazul să se deschidă falimentul.

ADUNAREA CREDITORILOR (§§ 16—27).

Scopul întrunirii creditorilor este votarea concordatului de către creditorii chirografari. Prezența personală a debitorului este obligatorie. Dacă debitorul nu se prezintă și nu-și justifică absența, cererea de concordat se consideră de revocată și procedura se stinge. Judecătorul delegat prezidează adunarea, asistat de grefier, verifică întâi creanțele creditorilor în vederea votării, citește raportul ce a întocmit asupra situației economice și conduitei debitorului și apoi supune propunerea de concordat votului creditorilor, cari sunt îndreptățiți a face contra-propuneri.

Dacă creditorii, cari — fără considerare la numărul lor — reprezintă 3/4 din totalul creanțelor chirografare, votează pentru acceptarea concordatului, judecătorul prin deciziune constată că concordatul preventiv este acceptat de creditorii. Când cota oferită este 80%, este suficient votul creditorilor cari reprezintă 2/3 din totalul creanțelor. Nu sunt admiși la vot rudele debitorului (soț, ascendenți, descendenți, frați, unchi, nepoți și afinii în acelaș grad). Creditorii cu drepturi de preferință (gaj, ipotecă) pot lua parte la vot, dacă renunță la ipotecă sau gaj. Orice creditor poate contesta creanțele celorlalți creditori și poate arăta motivele, pentru care nu acceptă concordatul. Toate aceste contestațiuni și proteste se consemnează în proces verbal și judecătorul delegat se pronunță asupra tuturor contestațiilor, atât debitorul cât și creditorii contestați având drept de apel la tribunal contra deciziei judecă-

torului date în chestia contestațiilor. După trecerea termenului de apel judecătorul delegat înaintează tribunalului întreg dosarul în vederea omologării concordatului.

OMOLOGAREA CONCORDATULUI (§§ 28—40).

Tribunalul după ce primește dosarul dela judecătorul delegat fixează două terme: unul de cel mult 10 zile pentru judecarea contestațiilor, când se pronunță într-o singură hotărâre asupra tuturor contestațiilor și alt termen de cel mult 20 zile pentru omologarea concordatului la care părțile interesate vor fi citate prin scrisoare recomandată. La acest din urmă termen tribunalul după ascultarea părților interesate și a judecătorului delegat, dacă constată că garanțiile oferite de comerciant sunt suficiente și dacă după aprecierea sa, comerciantul merită beneficiul concordatului, confirmă (omoloagă) prin sentință concordatul și desemnează persoana în drept a cere în numele creditorilor garanțiile oferite de debitor. Sentința tribunalului este executorie fără considerare la apel și se publică și în Monitorul oficial.

Contra sentinței prin care se respinge omologarea concordatului, singur comerciantul are drept de apel la Curte în termen de 15 zile. Tribunalul când respinge concordatul sau când primește înapoi dosarul dela Curte, care a respins concordatul, se va pronunțat și asupra chestiunii dacă este sau nu este cazul de a se declara falimentul.

EFFECTELE CONCORDATULUI (§§ 41—45).

După ce sentința de omologare a rămas definitivă, încetează oficiul judecătorului delegat. Fiecare creditor este în drept a cere execuția silită în baza sentinței de omologare pentru cota-parte stabilită în concordat. Creditorul a cărui creanță în procedura de concordat a fost contestată și înlăturată dela votare, după ce sentința de omologare a rămas definitivă, își poate valorifica creanța sa în contra debitorului pe cale civilă, însă numai până la concurența cotei concordatate. Creditorii concordatari își păstrează toate drepturile față de codebitorii și giranții debitorului, adică efectul concordatului nu se estinde și asupra giranților și codebitorilor, cari rămân obligați conform convenției originale. În intervalul dela omologarea concordatului și până la îndeplinirea tuturor obligațiilor stipulate în concordat, debitorul nu este în drept a înstreina, ipoteca sau gaja bunurile sale și în general nu poate face alte acte decât cele necesitate de continuarea comerțului său. Concordatul nu atinge creanțele născute față de debitorul concordatar după deschiderea și în decursul procedurii de concordat și nici creanțele cu acoperire reală (gaj sau ipotecă), cari pot fi urmărite și încasate separat și concomitent cu procedura de concordat.

ANULAREA ȘI REVOCAREA CONCORDATULUI (§§ 46—48).

Dacă debitorul nu îndeplinește obligațiile din concordat, oricare girant care a garantat concordatul și oricare creditor poate cere tribunalului revocarea concordatului și declararea debitorului în stare de faliment. În concordatului și declararea falimentului dacă dovedește că debitorul în mod doloziv a exagerat pasivul sau a ascuns o parte din activ. Dacă se declară falimentul, creditorii pot valorifica în faliment creanța lor întreagă, detragând numai sumele încasate în urma concordatului.

DISPOZIȚIUNI FINALE, PENALE ȘI TRANZITORII (§§ 49—60).

Între dispozițiile tranzitorii cea mai însemnată este aceea, că în termen preclusiv de 5 ani dela expirarea termenului de plată stipulat în concordat, oricare creditor concordatar este în drept a impropria pe debitor pentru partea din capital — fără dobânzi — cu care s'a redus capitalul, dacă dovedește, că activul debitorului depășește pasivul cu cel puțin 20%. Ce privește penalitățile, legea prevede pedepsele penale aspre: închisoare până la 2 ani și amendă până la 100.000 lei și deschiderea falimentului — pentru debitorul concordatar și pentru complici lui — cari în vederea obținerii concordatului săvârșesc fapte frauduloase: ascund o parte din activ, arată pasiv fictiv, favorizează pe o parte din creditori, convenind să le plătească o cotă superioară celei din concordat etc. Acel care a obținut moratoriu și acela care a introdus cererea de moratoriu dar încă nu s'a rezolvit, poate beneficia de concordatul preventiv. Se abrogă legea moratoriului din vechiul regat și legea concordatului forțat din Bucovina.

Acesta este în rezumat conținutul legii despre concordatul preventiv.

OBSERVAȚIUNI CRITICE *

Vom arăta în cele ce urmează greșelile și omisiunile de fond și de procedură mai însemnate, ale legii concordatului preventiv, relevând însă totdeauna și părțile ei cele bune.

În esență și instituția concordatului preventiv este o formă de lichidare a patrimoniului debitorului insolvent ca și falimentul. Deosebirea este că lichidarea în concordat se face cu participarea debitorului și scopul este salvarea onoarei și existenței economice a debitorului, adică este o lichidare benevolă și quasi-contractuală, pe când falimentul lichidează averea falitului fără ingerința acestuia și fără considerare la cinstea și existența falitului, cari sunt grav compromise prin deschiderea falimentului.

Procedura de concordat având de scop principal lichidarea patrimoniului debitorului, datoria primordială a legiuitorului este de a stabili în lege cele mai eficace măsuri de control și supraveghere întru conservarea patrimoniului și cele mai drastice sancțiuni întru împiedicarea eludării creditorilor.

Putem afirma, că legea ce tratăm, nu a găsit cele mai potrivite soluții pentru atingerea scopurilor menționate.

Printre condițiile legale ce se cer pentru introducerea cererii de concordat, legea a uitat să indice încetarea plăților, așa cum a făcut concordatul forțat în afără de faliment, fost în vigoare în Ardeal. Aceasta este o gravă omisiune și din punct de vedere principal, pentru că scopul concordatului fiind prevenirea falimentului, necesitatea concludentă a acestei preveniri numai după încetarea plăților, adică după intrarea în insolvență devine actuală. Câtă vreme debitorul satisface punctul obligațiilor sale de plată, nu există pericol de faliment, prin urmare nici de concordat nu este lipsă, pentru a evita falimentul. După rațiunea legii noi, debitorul poate cere deschiderea procedurii de concordat și înainte de încetarea plăților, lărgindu-se astfel terenul de aplicație a concordatului, ceea ce va încuraja pe mulți comercianți de reacredință de a abuza de această instituție, care având

*) A se vedea și tratatul dlui Dr. I. Anca citat mai sus.

caracter excepțional, aplicarea ei ar trebui restrânsă după posibilitate și nu lărgită.

În concordatul forțat ardelean atât comercianții cât și necomercianții puteau cere concordatul, noua lege însă acordă acest drept numai comercianților. Autorul legii s'a inspirat de legislația vechiului regat, unde atât moratoriul cât și falimentul, erau instituțiuni de drept, rezervate exclusiv comercianților. Legiuitorul însă a comis o eroare de unificare legislativă, neținând cont de legea provinciilor alipite (Ardeal și Bucovina), unde falimentul se poate deschide și contra debitorilor, cari nu fac comerț. Era necesar deci ca aici și necomercianții să poată beneficia de concordatul preventiv pentru evitarea falimentului. Legea prin reglementarea dată a făcut nedreptate categoriilor de necomercianți îndeosebi agricultorilor și profesunilor intelectuale, egalizând aceste categorii cu acele din vechiul regat prin confiscarea drepturilor avute anterior. Atenuarea acestei greșeli legislative o constituie numai faptul, că contra necomercianților se declară în cazuri rari, falimentul, deci și cazurile aplicării concordatului preventiv sunt mai rare.

Aprobăm însă fixarea cotei minime de 50% și a termenului maxim de plată de trei ani. Dl. Dr. Anca, în tratatul citat nu află norocoasă nici această inovație pe motivul, că fixarea cotei minime și a termenului de plată ar fi chestiuni de fapt, pe cari justiția trebuie să le soluționeze în mod echitabil din caz în caz, ținând cont de împrejurările economice reale ale debitorului și de interesele creditorilor. Noi credem însă că prin această măsură s'au suprimat multe abuzuri ce se făceau în Ardeal cu concordatele preventive, făcându-se de multeori oferte ridicole de 20—25% și termene de plată de 4—6 ani, și reducând astfel aproape la zero avantajele concordatului cu privire la creditorii. Este adevărat, că legea nouă, face inaccesibil concordatul preventiv, pentru acei comercianți cari fără de vina lor și-au pierdut mai mult de 50% din patrimoniul lor. Nu mai puțin este adevărat însă, că din punctul de vedere al creditului public și al economiei naționale, acești comercianți — de multeori jefite a propriei lor nedibăcii și neprevederi, — nu prezintă prea mare pierdere economică, și că sub acest aspect, numai acei comercianți merită sprijinul legii și readucerea în concurența economiei naționale productive, cari păstrându-și o însemnată parte a avutului lor, fac dovada, că reprezintă o reală forță și viabilitate economică.

Este pe de altă parte greșit sistemul adoptat de lege cu privire la controlul și supravegherea comerciantului în decursul procedurii de concordat. Logic era, ca acest control să fie exercitat în mod colectiv de către creditorii, cari sunt direct interesați ca procedura de concordat să ducă la bun sfârșit. Legiuitorul nostru însă a pus acest control exclusiv în sarcina justiției — cu excluderea totală a ingerinței și participării creditorilor, judecătorul delegat având atribuțiunea nu numai de a supraveghea pe comerciant, dar și de a încasa banii rezultați din continuarea comerțului și a-i depune pe numele și răspunderea sa la administrațiile financiare.

Atribuțiunea aceasta este absolut incompatibilă cu misiunea sublimă a justiției, care este de a împărți dreptatea prin restabilirea echilibrului dintre interesele particulare și nu de a păzi pe comercianți în exercițiul comercial și nu de a păzi pe comercianți în exercițiul comerțului de încasatori comerciali. Manipularea de sume mari înseamnă apoi o continuă tentațiune și periclitate pentru cinstea și sobrietatea judecătorului. Afară de ace-

ste considerațiuni de ordin principial, mai există și temeri de natură practică. Judecătorul, adică nu-și va putea îndeplini misiunea în mod îndestulitor, pentru că nu dispune nici de cunoștințele practice necesare, și pentru că nici nu va avea timpul fizic necesar să exercite efectiv controlul decât doar cu prețul neglijării agendelor împreunate cu oficiul lui de judecător, deci în detrimentul justiției. Prin urmare, pentru ca Sistemul legii să aducă baremi în parte rezultatele dorite, va trebui ca statul să creieze pe lângă tribunale, mai multe posturi noi de judecători, cari să nu aibe altă ocupație, decât aceea prevăzută de lege pentru judecătorii delegați în procedurile de concordate preventive. Numărul acestor judecători va varia după mărimea și importanța centrelor comerciale. Ne îndoim însă că statul, în situația critică financiară de azi, când nu-și poate plăti punctual nici pe funcționarii săi actuali, își va putea permite luxul de-a susține magistrați pentru supravegherea comercianților concordatari. Rezultatul va fi prin urmare, că sau instituția concordatului va suferi, sau mersul justiției se va încetini și mai mult. O altă urmare neplăcută a acestui sistem va fi, că dacă comerciantul pe lângă controlul problematic al judecătorului delegat, va eluda pe creditorii, dosindu-și o parte din avere, bănuelile vor cădea și asupra judecătorului și prin el asupra justiției întregi.

Legiuitorul făcea mai bine, dacă controlul îl încredința colectivității creditorilor, cari l'ar fi exercitat prin un organ reprezentativ al lor și eventual cu ajutorul Asociației creditorilor, care în memoriul ce l-a înaintat ministerului în vederea reintroducerii concordatului forțat, a cerut pentru sine acest rol.

Eficiența practică a garanțiilor statuate prin lege pentru conservarea patrimoniului debitorului, depinde nu numai de felul de organizare a controlului și supravegherii, dar și de efectele de drept atribuite de lege anumitor acte judiciare, cu privire la capacitatea juridică a debitorului și la actele juridice ale terțelor persoane. Între acestea cele mai importante sunt efectele introducerii cererii de concordat, efectele admiterii cererii adică a deschiderii procedurii de concordat și efectele concordatului votat și omologat (confirmat) de justiție.

Legea a preluat din concordatul forțat ardelean efectele deschiderii procedurii și a concordatului omologat, declarând fără efect drepturile de preferință (gaj, ipotecă) câștigate după aceste date și în decurs de 60 zile, cari premerg înaintării cererii de concordat, dar a omis să fixeze efectele pe care trebuie să le aibe introducerea cererii până la ziua deschiderii procedurii de concordat. Concordatul forțat ardelean, pentru acest interval de timp, care poate să dureze 15—30—45 zile, a interzis debitorului actele de înstrăinare și grevare. Legea nouă nedisponând în această privință, debitorul de reacredință va putea să-și înstrăineze sau să-și greveze în acest timp o parte din averea sa, favorizând pe unii dintre creditorii săi, cu ajutorul cărora va putea să voteze concordatul și să păgubească pe cale frauduloasă pe ceilalți creditorii.

O gravă omisiune este și aceea, că legea nu stabilește efectele juridice ale stingerii procedurii pentru cazul când după stingerea procedurii de concordat se deschide falimentul. În ordonanța concordatului ardelean, s'a dispus, că efectele de drept, legate de toate actele procedurii de concordat rămân valabile și în procedura de faliment*. În lipsa unei dispozițiuni exprese sub regimul legii în

*) Dl. Dr. I. Anna numește aceasta dispoziție ficțiunea continuității procedurii,

vigoare, în procedura de faliment nu se va putea opune nulitatea actelor dolozive săvârșite de debitor în procedura de concordat, pentru că odată stinsă procedura de concordat, se sting și toate efectele ei. Creditorii sunt expuși prin urmare la eventualitatea de a nu mai primi nimic în faliment.

Principiul fundamental al concordatului preventiv sau forțat este **tratamentul egal** al tuturor creditorilor chirografari, în sensul căruia nu se pot stipula în concordat pentru unii creditori, condițiuni mai favorabile, decât pentru ceilalți. Acest principiu, având importanță capitală, îndeosebi la stabilirea actelor frauduloase, trebuia accentuat expres în lege, așa cum face concordatul forțat ardelean. În noua lege se poate numai deduce existența acestui principiu din sancțiunile penale statorite pentru cazul când debitorul a convenit să plătească „unui sau mai multor creditori, o cotă superioară aceleia arătată tribunalului pentru omologare” (§ 52, p. 3).

Calificăm de ingenioasă și norocoasă inovația legiuitorului, în virtutea căreia creditorii concordatari în termen de 5 ani dela expirarea termenului de plată stipulat în concordatul omologat, pot valorifica față de debitor pe cale de acțiune civilă acea parte din capital, — fără a putea pretinde și dobânzi, — cu care s'au redus creanțele lor originale, în urma concordatului, cu condiția însă ca creditorii reclamânți să dovedească că activele comerciantului concordatar depășesc pasivele cu cel puțin 20 la sută (§ 50).

Acestei inovații i-se face obiecțiunea *, că expunând pe comerciantul care a beneficiat de concordat, molestărilor și vexațiunilor continue ale creditorilor, nu se va putea reface economiceste.

Modesta părere a subsemnatului este că această inovație a fost necesară și binevenită, tocmai pentru a contrabalansa inechitatea ce rezidă în instituția concordatului prin reducerea forțată a creanțelor convenționale. Inovația legii, prin soluția cu caracter de compromis este menită să împace sistemul intangibilității convențiilor, — principiu adoptat de legislația italiană și belgiană, — cu principiul anglo german al riscului creditului, în sensul căruia instituția concordatului este îndreptățită în principiu prin faptul că creditorul poartă riscul plasării capitalului și este și conștient de acest risc în momentul când își **împrumută banii**.

Dacă lacunele și erorile de fond relevate mai sus dovedesc în primul rând concepții greșite de drept, gravele **greșeli de ordin procedural** denotă o culpabilă superficialitate din partea autorilor legii concordatului preventiv.

Procedura de concordat fiind o procedură grațioasă, ar trebui după natura ei să aibe o reglementare sumară, simplă și expeditivă, care este asigurată numai în sistemul judecătorului unic. Legiuitorul însă pare că dinadins a complicat și îngreunat procedura cu introducerea sistemului greoi al completelor tribunalului, statuând o sumedenie de căi de atac, ca contestații și apeluri contra încheierilor judecătorului delegat la Tribunal, și apel contra sentinței și deciziunilor tribunalului la Curtea de Apel, astfel că tribunalul funcționează deodată ca instanță de fond atât în completul său, cât și prin judecătorul delegat, și ca instanță de apel în rezolvirea apelurilor date contra deciziunilor judecătorului delegat; o învălmășeală hibridă de atribuțiuni și instanțe cum nu se află în alte

*) A se vedea tratatul dlui Dr. I. L. Anca,

legislațiunii, și care jignește simțul de drept al oricărui jurist consumat nu numai în urma imposibilei organizări de competențe, dar și prin termenii tehnici nepotrivii. Astfel legea în contra deciziilor judecătorului delegat admite apel în loc de recurs și omologarea concordatului se face prin **sentință**, care se dă numai în proces cu caracter contradictoriu și nu în procedurile grațioase.

Concordatul forțat ardelean, prevede obligativitatea creditorilor de a **declara tribunalului creanțele lor**. Aceste declarațiuni serveau pentru a se putea constata în baza lor, toți creditorii. Legea nouă a omis această dispoziție și astfel judecătorul delegat la compunerea tabloului creditorilor este avizat exclusiv la registrele și la indicațiunile unilaterale ale debitorului. Creditorii, cari nu sunt cuprinși în tablou se vor putea totuși prezenta la adunarea creditorilor și vor putea pretinde admiterea lor la vot și înscrierea în tabloul creditorilor.

În sensul legii creditorii se citează prin scrisori recomandate la adunarea creditorilor în fața judecătorului delegat în vederea votării asupra concordatului și la desbatere de omologare, în fața completului tribunalului, adică la actele cele mai importante în procedura de concordat. Acest sistem nu este practic și nu servește interesele creditorilor, pentru că în felul acesta concordatul se poate vota și omologa și fără de știrea și participarea creditorilor, cari — fiind absenți de acasă sau din oricare alt motiv — nu au primit citația recomandată și instanța nu poate constata acest fapt. Trebuia înscris în lege sistemul citațiilor judecătorești obicinuite în procedura civilă cu dovezi de înmânare sau al citațiilor prin poștă cu retour-recipisă.

Conform concordatului forțat ardelean la desbaterea de concordat obiectul votării era: acceptarea sau refuzarea ofertei integrale a debitorului. În sistemul legii noi la adunarea creditorilor debitorul poate modifica oferta și creditorii pot face și ei noi propuneri. Desavantajul acestui sistem va fi, că dacă mai mulți creditori vor face propuneri diferite, ne mai fiind obiect unitar pentru votare, judecătorul va trebui mai întâi să concentreze toate propunerile în una singură, adică să exopereze o înțelegere unitară, ceace e foarte greu, fiindcă reclamă unanimitate de voturi, fiecare creditor având dreptul să ceară a se vota asupra propunerii lui. Creditorii de reacredință din spirit de vexare, pot să zădărnicească astfel votarea, sau în orisicare caz tratativele în vederea stabilirii obiectului unitar al votării și operațiunea votării se pot lungi până la infinit, ceace nu poate servi scopul procedurii, care este urgența și simplitatea.

La votarea asupra ofertei de concordat hotărăște exclusiv **majoritatea creanțelor**, fără considerare la numărul creditorilor, ceace nu este nici democratic și nici echitabil, pentru că astfel un singur creditor poate să majoreze pe toți ceilalți creditori cu creanțe mai mici. O știu din practică că sistemul acesta este un puternic stimulent pentru debitor de a se înțelege în secret cu titularul sau titularii creanțelor mai însemnate, acordându-le avantajii peste cota oferită și eludând astfel pe creditorii cu creanțe mai modeste. Era bine dacă se introduceau dispoziții pentru apărarea minorității prevăzându-se și un număr minimal de creditori.

Legea îngreunează procedura și prin faptul că desbaterea de omologare dinaintea tribunalului o împarte în două părți și în două ședințe separate și anume tribunalul decide mai întâiu asupra contestațiilor și apelurilor

date în contra încheierilor judecătorului delegat cu privire la dreptul de vot al creditorilor și la înscrierea sau neînscrisura creanțelor în tabloul creditorilor, și în altă ședință — fixată înainte — decide asupra omologării concordatului. Bifurcarea aceasta este o imposibilitate procedurală, fiindcă hotărîrea ce se dă asupra omologării concordatului este rezultatul desbaterii asupra contestațiilor în chestia admiterii creanțelor la vot, deci cele două ședințe sunt din punct de vedere procedural inseparabile. Sau trebuie să se decidă mai întâi în mod definitiv asupra contestațiilor și atunci nu se poate fixa înainte desbaterea de omologare pe termen fix, pentru că nu se poate ști înainte când vor deveni definitive hotărîrile premergătoare.

Este în contra naturei instituției concordatului că în virtutea legii tribunalul la desbaterea de omologare este în drept să aprecieze, dacă garanțiile oferite de debitor și primite de creditori prin acceptarea concordatului sunt suficiente sau nu și mai departe, dacă debitorul merită sau nu acordarea beneficiului concordatului preventiv. Nu există nici o rațiune ca justiția să-și octroieze în felul acesta tutela sa asupra creditorilor, cari singuri sunt în măsură și în drept să facă aprecierile menționate. Odată concordatul acceptat de către creditori și formele legale îndeplinite, rolul tribunalului ar trebui să se reducă în mod logic la confirmarea (omologarea) concordatului.

Nu este juridică dispoziția aceea, în sensul căreia dacă debitorul nu se prezintă în persoană, fie la desbaterea tribunalului asupra cererii de concordat, fie la adunarea creditorilor și nici nu-și justifică absența, tribunalul stinge procedura fără nici o sancțiune pentru debitor și fără cel puțin a-l condamna la plata cheltuielilor cauzate creditorilor. Conform normelor generale de drept obligatoriale, oferta făcută, obligă pe ofertant până la acceptare sau revocare. Creditorii prin urmare s'ar putea declara asupra ofertei și în absența debitorului. Stingerea procedurii din cauza absenței debitorului nu este deci justificată și are și dezavantajul, că compromite seriozitatea justiției, care astfel servește în anumite cazuri jocul și capriciile debitorilor fără scrupule.

Din acest punct de vedere este absurd și dreptul comerciantului debitor de a-și putea revoca oricând oferta.

Consecințele nepractice ale dispozițiilor menționate se agravează și prin faptul, că în sistemul legii tribunalului, în cazul când stinge procedura, nu este obligat să declare pe debitor în stare de faliment, ci are numai facultatea de a examina, dacă este sau nu locul, să declare falimentul. Expunerea de motive a legiuitorului în această privință este cu totul neserioasă: „sistemul declarării neapărate a falimentului ca o consecință a stingerii procedurii de concordat ar fi însemnat să se pună o serioasă piedecă în calea cererilor de concordat, prin temerea pe care ar fi avut-o comerciantul că odată cererea sa respinsă falimentul îl așteaptă sigur“.

Dacă scopul concordatului preventiv este acela de „a evita declararea în stare de faliment“ (a se vedea art. 1, alin. 1, din lege!), ce mai poate aștepta debitorul după stingerea procedurii de concordat, dacă nu falimentul?

Deschiderea falimentului în caz de stingerea procedurii de concordat se impunea deoparte pentru a reține pe comercianți de a abuza de acest privilegiu, pe de altă parte pentru a salva seriozitatea procedurii judiciare, care nu e permis să fie pusă la dispoziția și jocul oricărui debitor.

Motivul acestei omisiuni credem că este de ordin tehnic legislativ, Autorul legii neprevăzând încetarea plă-

ților, ca condiție legală pentru introducerea cererii de concordat, n'a putut legifera deschiderea neapărată a falimentului în cazul stingerii procedurii, pentru că deschiderea falimentului comercial este condiționată de încetarea plăților.

Construcția legii este defectuoasă și nejuridică și din motivul, că nu totdeauna este competent de-a declara falimentul acel tribunal, care a procedat ca instanță de concordat, prin urmare legea greșeste, când aprecierea deschiderii falimentului e pusă în atribuția acestui tribunal. Trebuia să spună că instanța competentă pentru declararea falimentului va aprecia, etc.

Nu este iertat a strecura în lege erori de tehnică procedurală ca aceea, că „Sentința de omologare a tribunalului este executorie fără considerare la soarta eventualului apel“ și că „sentința aceasta încă nedefinitivă se publică în Monitorul Oficial și se afișează la Camera de Comerț“. Executarea sentinței nedefinitive poate produce complicații incalculabile și situații imposibile în cazul când Curtea de Apel, ar anula sentința și ar ordona stingerea procedurii.

Tot așa de absurdă este și acea dispoziție, conform căreia „sentința de omologare constituie titlu executor pentru creanța fiecărui creditor“ (art. 42, alin 4), adică și pentru creanțele, cari au fost constatate de debitor la desbaterea de votare, ca fiind total sau în parte achitate, însă totuși au fost admise la vot pe baza dovezilor aparente (de ex. cambii, obligații, etc.). Asemenea creanțe trebuiau exceptate dela executare, urmând a fi constatate mai întâi de instanțele civile.

Este defectuos și capitolul sancțiunilor penale, care în afară de prevederea pedepselor ar trebui să conțină și calificarea de delict sau crimă a infracțiunilor și fixarea instanțelor competente (judecătorie, tribunal). În lipsa acestor dispozițiuni — pe lângă patru sisteme de drept penal și de procedură penală, câte sunt azi în vigoare — conflictele de atribuțiuni vor fi inevitabile.

Rechizitorul căruia i-am supus dispozițiile legii noi despre concordatul preventiv, poate apare ca prea aspru și necruțător, însă e obiectiv și izvorăște din insistența și arzătoarea dorință, de a se termina odată cu confecționarea superficială a legilor țării întregite. Cerem mai multă pregătire, mai multă seriozitate în redactarea legilor, căci perseverând pe lângă sistemul dezastruos practicat dela unire și până azi, vom face dovada, că o țară în care proporțional sunt cei mai mulți juriști — nu se pricepe la redactarea legilor.

Să nu se facă legile exclusiv de funcționarii ministerelor, fără ascultarea factorilor interesați și cu cunoștințe practice în materia ce se legiferează. Nu ne putem închipui, bunăoară, legi judiciare perfecte, cari se alcătuiesc fără consultarea magistraturii și a barourilor advocatiale. Redactarea legii concordatului preventiv, trebuia lăsată în sarcina juriștilor ardeleni și bucovineni, cari au cunoscut, din practică, atât părțile bune cât și cele rele ale instrucției concordatului preventiv, sau cel puțin trebuia să se dea rol covârșitor acestor juriști (de cari în guvernul actual sunt destui) în alcătuirea acestei legi.

Suntem absolut convinși, că legea concordatului preventiv, așa cum s'a confecționat, dacă nu va fi deadreptul neexecutabilă, va provoca generale nemulțumiri și va compromite complet instituția concordatului, a cărui menire este prevenirea falimentului.

Dr IOACHIM TOLCIU
advocat în Cluj

Situația magistraților atacați prin presă

A răsbătut până la noi, ca și pe aiurea, știrea că Primul Președinte al Curții de Apel din Timișoara, a fost atacat într'un ziar.

Nu am avut ocaziunea să citesc articolul în chestiune; ceea ce știu, este că întreaga Magistratură din Circumscripția acestei Curți, a protestat în bloc contra acestui fapt. Și nu e de mirat, că toate glasurile s'au unit într'unul singur!

Sunt din cei care cunosc mai puțin pe acel atacat și — din acest punct de vedere, rândurile de față nu și-ar avea poate justificarea. Ceiace m'a determinat, totuși, să le scriu a fost concepția, sau mai bine zis lipsa de concepțiune, ce se desprinde din fapta celor care au pornit la atac contra unui magistrat, concepție relativă la situația și rolul pe care-l are magistratura.

Aceasta, cu atât mai mult cu cât cel atacat e un magistrat de frunte, luând în considerare locul ce ocupă și respectul de care se bucură în lumea magistraturei.

Intr'adevăr, astăzi, mai mult ca oricând, magistratura se găsește în ciudata postură, că deși e o Putere în Stat e lipsită de puterea de a se apăra pe sine însuși (când este atacată, bineînțeles).

E o putere bine legată la ochi!

Magistratura nu trebuie să vadă ce se petrece în jurul ei, și chiar dacă vede, nu are voce să reacționeze, manifestându-se.

Fiecare membru, care formează această Putere, trebuie să aibă lumea sa, aparte, pe care să n'o părăsească niciodată.

În această lume a justiției, magistratul trebuie să lucreze ne încetat, însă, fără prea mult sgomot — în tăcere dacă se poate. Chiar dacă ar avea și alte însușiri, mai variate, magistratul, e forțat să și le înăbușe și cel mult, să le canalizeze în cadrul misiunii ce are și disciplinii ce comportă o atare misiune.

Nu cunosc altă ramură, o altă categorie de funcționari căreia să i se fi impus mai multe restricțiuni ca magistraților.

Atât individual, cât și în corpore, magistratura trebuie să se mențină într'o adevărată izolare. Și nu zic... această sfântă izolare să bine magistraturii în general și magistraților în special.

Acci care exercită atribuțiunile de Judecători ai Societății, e bine să fie în contact cât mai puțin cu patimile ce-o bântuiesc.

E ceva similar precauțiunii medicilor, care venind în contact cu boalele și cu bolnavii, trebuie să ia întinse măsuri să nu se molipsească și ei.

Poate e și un motiv istoric al izolării: în vechime acei care împărțiau Dreptatea erau văzuți numai în Templuri, iar Zeița Dreptății avea nevoie de oarecare mister în juru-i; în timpurile medievale s'a mers ceva mai departe pe această cale: nici nu se știa care e judecătorul, care judeca într'o anumită justiție.

Atmosfera de izolare, are și alte motive pe care nu le mai enumărăm și ar fi binevenită și acum, precum a fost odinioară. Dar pe lângă faptul că altădată magistrații mai aveau și alte puteri — pretorii la Romani, preoții la Egipteni, — mai se adăuga și constatatarea, că viața socială s'a schimbat mult de atunci... prea mult chiar...

Astăzi, nu mai avem un ritm normal al vieții sociale, un ritm care să nu înăbușe pe al vieții fiecăruia.

Trăim în nevroza ce urmează marilor cataclisme... „odată Războiul cel Mare sfârșit, oamenii vor începe lupta ei între ei!...“

Astăzi instituțiile și oamenii cei mai de frunte, sunt atacați și cum e și natural cele mai adeseori, prin presă.

Nu se putea ca magistratura să rămână în afară de sfera acestor atacuri.

Ceiace e de reținut însă, e că dela un timp prea se repelă aceste atacuri, am putea spune e un început de ofensivă, contra magistraturii.

Iată o problemă care poate, nu a fost altădată, devenită de actualitate.

Și ca orice problemă se rezumă într'o întrebare și... răspuns!

Poate să se apere magistratura, când e atacată prin presă?

Ne vom feri a da răspunsul, din motive lesne de înțeles.

Vom arăta mijloacele de care dispun celelalte categorii de funcționari și vom face și o mică comparațiune. Exemplele le vom lua la întâmplare.

Școala, corpul didactic, are reprezentanți în Parlament, are calea deschisă la întruniri, iar prin presă se poate manifesta în toate sensurile.

Biserica, corpul preoțesc, are toate mijloacele de mai sus, în plus reprezentanți permanenți în Senat (Mitropolit, Episcopi).

Armata, corpul ofițeresc, senatori de drept din cei mai iluștri, foști Comandanți, iar în viața individuală, ofițerii au nu numai dreptul, dar datorită să răspundă când sunt atacați.

Magistratura, corpul magistraților, nu are absolut niciunul din aceste mijloace. Nu îi este accesibilă calea parlamentară, nici a întrunirilor și nici a presei.

Nu zic, au fost și sunt încă oameni și din cei mai autorizați, care văzând atacându-se în mod public magistratura, au spus: până aici!

Era o rațiune, o concepțiune — adevărata concepțiune asupra situațiunii și rolului magistraturii, în glasul lor.

Din nenorocire atacurile publice, n'au încetat la adresa magistraturii.

Care este soluțiunea? A spus-o un prea distins magistrat:

„Magistratura nu trebuie vorbită nici de rău nici de bine față de public... căci chiar de bine vorbind-o i se face un rău!“

Da!... Așa cum am spus-o la început: să fie lăsată magistratura în lumea ei de muncă în tăcere, și în atmosfera-i de izolare să-și îndeplinească în pace frumoasa, dar greaua sarcină de judecători.

Magistratura are imperioasa nevoie de respectul și încrederea tuturor; are nevoie de respectul și încrederea Societății căci tocmai păcatele dânsei trebuie să le judece.

Dar mai ales... (Domnilor care atacați!) — magistratura are nevoie de încredere în ea însăși.

Magistrații trebuie să aibă încredere și stima reciprocă și desigur și în șefii lor.

Numai astfel vor avea puterea să reziste, să reziste încercărilor, ce întâmpină în exercițiul misiunii ce li s'a încredințat.

Numai astfel, vor păzi cu sfințenie restricțiunile ce le-au fost impuse.

Atacul ce se aduce unui înalt magistrat are darul să tulbure atmosfera, de seninătate, de încredere și dem-

nitare de care am spus, are absolută nevoie, magistratura. E o datorie pentru toți acei care au concepția și conștiința de rolul magistraturii să-i dea ce i se cuvine!

Să nu uităm, (Domnilor care atacați magistratura!), că dacă Venera din Miillo e frumoasă și ... rămâne frumoasă, chiar fără brațe — e poate pentru că e trecută de mult în domeniul artei, unde predomină frumosul.

Și mai are avantajul că e de marmură și orice i s'ar spune ... rămâne rece.

Magistratura e o putere fără brațe, dar e o putere vie o putere cu suflet și simțire și încă ... cât suflet și simțire i se cere să aibă!

Am scris aceste rânduri, cum am spus la început, remarcând lipsa de concepțiune asupra situațiunii magistratului, atacat prin presă.

Am căutat să fixez în linii largi, această situațiune. N'am răspuns poate cum trebuie problemelor ivite în decursul celor scrise ...

În orice caz voi încheia parafrazând cele rostite odinioară de un distins magistrat:

Cel puțin dacă nu vorbiți de bine magistratura, nu o vorbiți de rău! ...

Gr. Brădișteanu

judecător ocol Făget, jud. Severin

Pentru instanțele tutelare din Ardeal

Fiindcă în cea mai mare parte instanțele tutelare din Ardeal sunt chemate a reglementa atât întreținerea copiilor cât și plata unei sume pentru creșterea lor în sarcina unuia din soți, spre a se putea avea o normă uniformă în soluționarea acestor procese, redăm în traducere ordonanța M. Interne maghiar referitoare în cauză care poate multora le-a scăpat din vedere.

Coordonarea activității multilaterale a judecătorilor tutelari din Ardeal, prin aplicarea unei legi completate explicate și parte abrogate prin o mulțime de alte legi, ordonanțe și regulamente, prezintă dificultăți cu care orice magistrat are a lupta.

Ord. No. 54.404/1915. B. M.

Circulară

Modificarea atribuțiunilor instanței tutelare în urma § 674 Pr. civ. și § 21 legea LIV: 1912.

Pr. civilă pe baza legii LIV: 1912 precum și legea XXXIV: 1914 a intrat în vigoare pe ziua de 1 Ian. 1915.

În temeiul art. 674 Pr. civ. legea I: 1911 precum și § 21 legea LIV: 1912 relativ la chestiunea plasării și întreținerii minorilor se vor observa cu începe del 1 Ian. 1915 următoarele norme.

1. Dacă între părinți nu este în curs nici vre-o procedură de reconciliere sau un proces matrimonial însă părinții trăesc separat fără ca între ei să fi intervenit vre-o tranzacție cu privire la plasarea și întreținerea copiilor, decide instanța tutelară (§ 21 legea LIV: 1912).

2. Dacă între părinți este în curs o procedură de reconciliere, respectiv un proces matrimonial, îndată ce Tribunalul încunoștințează despre asta instanța tutelară aceasta chiar în cazul dacă afacerea este înaintea îns-

tanței de apel, stinge procedura și transmite dosarul Tribunalului.

3. Dacă potrivit § 674 Pr. civ. sau § 102 L. Matrimonială Trib. a decis în chestia plasării și întreținerii minorilor, însă partea în cazul nereușitei reconcilierii, nu a întentat proces matrimonial în termenul fixat (§ 647 Pr. civ.) sau după trecerea termenului de viață separată nu a cerut desființarea (căsătoriei) (§ 100 l. XXXI: 1894) sau dacă Trib. nu a pronunțat desființarea căsătoriei și dacă părinții care trăesc separat nu au convenit relativ la chestia plasării și întreținerii copiilor, sau nu se îngrijesc în mod convenabil de ei, decide în această chestie instanța tutelară.

4. (§ 21 legea LIV: 1912). Dacă instanța a desființat căsătoria, însă în chestia plasării și întreținerii copiilor n'a hotărât în mod prealabil nici instanța tutelară și nici Trib. prin sentință, are loc intervenția chiar din oficiu a instanței tutelare, dacă interesul minorilor re-lamă o deciziune fie în cea ce privește plasarea, fie în cea ce privește întreținerea lor.

5. Dacă căsătoria părinților a fost desființată prin sentință însă Trib. invită instanța tutelară a decide în cauză, aceasta din urmă hotărăște potrivit § 96 respectiv 95 l. XXXI: 1894.

6. Dacă Trib. a decis în chestia întreținerii și plasării minorilor însă deciziunea sa numai corespunde intereselor minorilor în urma împrejurărilor, instanța tutelară poate să decidă cu abatere dela decizia Trib. în baza § 97 l. XXXI: 1894 cu considerare la § 95 L. M.

7. Regulele stabilite pentru procedura instanțelor tutelare în cazul proceselor de desființare a căsătoriei se aplică în mod corespunzător și în celelalte procese matrimoniale.

8. În fine, ca dispozițiuni tranzitorii dispun următoarele: a) în virtutea al 4 § 13 l. XX: 1877, cauzele puse în curs înainte de 1 Ian. 1915 vor fi terminate de către instanțele tutelare. Hotărârea instanței tutelare are efect până când Tribunalul în cursul procesului de divorț — fie în baza § 674 legea I: 1911 fie în baza § 102 l. XXXI: 1894 sau § 95 al aceleiași legi — a dispus prin hotărâre executabilă.

b) În acele cauze, care se îndreaptă pentru stabilirea sumei de întreținere a părinților sau bunicilor din partea copiilor, respectiv nepoților, tot asemenea pentru întreținerea copiilor din partea părinților, instanța tutelară numai atunci dispune dacă aceste cauză au fost puse în curs înainte de 1 l. 1915. În acest caz instanța tutelară va termina cauza hotărând în fond, întru cât nu e contestat că copii sau nepoții respectiv bunicii sunt datori a plăti și care din ei e dator.

Hotărârea instanței tutelare adusă în aceste cauze e în vigoare până atunci, până când Tribunalul a adus o hotărâre executabilă. Cauzele înaintate instanței Tutelare după 1 Ian. 1915 pentru întreținerea copiilor, nepoților respectiv bunicilor, instanța tutelară va respinge fără dezbateri, că îndrumare la Tribunal.

Ordinul Circular al M. Justiție Directoratul Gl. Cluj cu privire la averea celor puși sub curatelă

Din multe cereri de revizuire intrate la acest directorat, am constatat că diferitele sedrii orfanale interpretând disp. punct 9 § 113 legea XX: 1877 aprobă contractele de vânzare încheiate de curatorii celor absenți, care contracte în cele mai multe cazuri ulterior sunt atacate

de cei interesați pe cale judecătorească chemând — cu rezultat — garanție sedriile orfanale respective, care apoi fiind obligate în proces, trebuie să suporte consecințele aprobării contractelor.

Pentru a preveni în viitor asemenea cazuri cu onoare vă comunicăm în copie extras după raportul înaintat M. J. din partea dlui Gh. Piopu cu privire la jurisprudența stabilită referitor la interpretarea legii și capacitatea de acțiune a curatorilor.

Copie. În sensul clar al legii XX: 1877 § 28 punctul *d* și *e* se pun sub curatelă acei majori, care cel puțin de un an sunt absenți, dacă ubicațiunea lor este necunoscută sau sunt împiedicați în a se reîntoarce și ași administra averea, asemenea acei majori care sunt judecați la închisoare.

În cazurile dela punctele *d* și *e* punerea sub curatelă, numai atunci are loc, dacă cel absent sau judecat la închisoare nu a numit mandatar, precum dacă mandatarul numit este împiedicat în administrarea averei, sau interesul lui este în contrarietate cu al mandatarului, în fine dacă mandatul a expirat.

Din această dispozițiune este evident că absentul, numai în condițiunile expuse și pur pentru administrarea averei se poate pune sub curatelă, deci curatorul numai administrează averea nici când însă nu reprezintă personalitatea absentului; aceasta reprezentare o are numai curatorul numit în cazurile de sub *a*, *b*, *c*, ale § 28 adică curatorul numit, numai pentru majorul dement (*a*) pentru majorii imbecili de minte, (*b*) și pentru majorii prodigi, (*c*) prin urmare curatorul absentului, nu poate face nici o convenție contract de vindere în numele absentului, un astfel de contract *ipso jure* e nul și nu-i dă valabilitate nici aprobarea sedriei orfanale.

Că curatorul numit pentru absent nu reprezintă și nu poate reprezenta personalitatea absentului este clar și din dispozițiunea § 33 al legii citate, care decretează expres în al. ultim § 33. Curatela ordonată în baza punctelor *d* și *e* a § 28 l. XX: 1877 nu restrânge capacitatea de acțiune a curatelanului.

Și fiindcă în sensul § 31 legea XX: 1877 curatela din punctele *a*, *b* și *c* o ordonă Trib. iar cea din punctele *d* și *e* sedria orfanală, e clar și aceia că numai judecătoria are atribuțiunea a se îngriji de reprezentarea persoanei curatelanului absent, nici când însă nu are această atribuțiune sedria orfanală, deci în cazul dacă absentul e în proces, despre reprezentarea lui se îngrijeste judecătoria prin numirea unui curator *ad-hoc* numit pentru reprezentarea personală.

Nu se referă aceasta reprezentare a absentilor la facerea contractelor de vindere sau orice alte convențiuni asupra averii lor, deci disp. § 113 p. 9 legea XX: 1877 numai la minorii de sub tutelă și la majorii de sub curatelă din punctele amintite *a*, *b* și *c* va să zică numai în acele cazuri are aplicare tutorul minorului, respectiv curatorul majorului, reprezintă pe tutelat, respectiv pe curatelat și poate contracta în numele lui.

Nu e contraversat că curatela ordonată în baza punctelor *d* și *e* § 28 legea XX: 1877.

Nu e contraversat că curatela ordonată în baza punctelor *d* și *e* § 28 legea XX: 1877 nu atinge facultatea de activitate a curatelanului, precum o enunță aceasta expres al l. ultim § 33 legea citată.

Chestiunea adusă pe tapet se bazează pe dispozițiunea din al 2 § 87 legea amintită.

Acest aliniat dispune: în cazul punctelor *d* și *e*

ale § 28 reprezentarea curatorică se restrânge la afacerile împreunate cu manipularea (*administrarea*) averei.

Textul legii nu zice că reprezentarea se întinde ci că acea reprezentare se restrânge la administrarea averei prin urmare curatorul celui absent fiind restrâns la *administrarea* averei, este evident că el *nu poate dispune* de avere, ci pur și simplu are a o administra.

Că curatorul celui absent n'are nici când dreptul de a dispune despre substratul averei. afară da dispozițiunea clară și categorică din § 33 al. ultim și afară de restricțiunea expresă din § 87 al 2 apare evident și din §§ 11 și 12 novela legii VI: 1885.

În acest paragraf se dispune că în cazul dacă cel absent nu s'a îngrijit de educațiunea și întreținerea copiilor săi minori, ședia orfanală, numai în cazul de necesitate inevitabilă, poate să se atingă de substratul averei, asemenea e cazul și atunci când cel absent de 5 ani lipsește și ubicațiunea lui e necunoscută, în care caz descendenții săi, dacă sunt lipsiți de mijloace pot cere dela ședia orfanală ajutorul necesar până la quota porțiunii legitime pentru ași asigura viitorul lor (căsătorie, statornicia de sine etc.).

În toate aceste cazuri însă sedria e datoare a înainta din oficiu pentru supracenzurare decizia sa la comisia administrativă iar deciziunea acesteia trebuie înaintată la M. de Interne.

Și cu toate că legea prevede aceste cautele, cu toate că nu e vorba de înstrăinarea averei, ci numai de alimentarea și întreținerea copiilor absentului, atât în § 11 cât și 12 legea VI: 1885 se enunța expres că părți neîndestulate cu decizia finală a M. de Interne îi este deschisă calea judecătorească.

Pe aceste baze s'a dezvoltat jurisprudența Curiei și a casației conform careia curatorul celui absent nici când și nici într'un caz nu reprezintă persoalitatea absentului, deci nici când și nici într'un caz nu poate înstrăina averea a celui, prin urmare aprobarea sedriei orfanale totdeauna se poate ataca cu succes la forurile judecătorești de cei interesați.

Notă. Am publicat în întregime acest ordin pentru a se vedea norma de urmat în ceea ce privește aprobarea unor astfel de contracte. Trebuie însă să facem o mică paranteză. Ordinul fiind dat înainte de modificarea legii de organizare judecătorească vorbește de comisiile administrative prevăzute în §§ 213—216 legea tutelară.

Prin art. 1307 l. org. judecătorească publicata M. Of. 84/1925 se prevede că dela 1 Ianuarie 1926 până la unificarea legislațiunii civile în materie de tutelă și curatelă atribuțiunile instanțelor tutelare din circumscripțiile C. Apel Brașov, Cluj, Oradea Mare, Timișoara și Tg.-Mureș se vor exercita precum urmează:

1. Atribuțiunile tutelare ale secretarului comunal sau cercual, atribuțiunile tutorului comunal și ale primărilor se vor exercita sub autoritatea și supravegherea judecătoriei respective.

În municipii (județe) orașele cu magistrat (consiliu) și comunele care au fost investite cu dreptul de instanța tutelară, jurisdicțiunea tutelară cu atribuțiuni depline, va aparține judecătorului delegat cu tutelele, sau secții speciale a tribunalului respectiv, în locul sedriilor orfanale care se desființează.

În termen de 15 zile libere dela comunicare hotărârile date de comune în cauzele de tutelă sunt supuse apelului înaintea Trib. competent și judecat de complex

tul de apel sau de secția specială pentru tutele acolo unde există.

În acelas termen hotărârile date de Tribunal sau secția specială sunt supuse apelului înaintea C. Apel competente.

Atribuțiunile comisiunilor administrative județene ca instante tutelare apelative se desființează.

Sunt supuse recursului în casație în termen de 15 zile libere dela înmanuare deciziunile de mai sus ale Curtilor de apel și sentințele Tribunalului date în această materie în a doua instanță.

Atribuțiunile M. Interne ca jurisdicție tutelară de ultima instanță se desființează.

Această dispozițiune din legea de organizare judecătorească fusese adusă la cunoștința instanțelor mai înainte prin circulară No. 23.365/1924 M. Justiție Dir. Cluj (vezi Șt. Laday vol. I pag. 366).

Cu observarea modificărilor mai sus înșirate în locul vechilor căi de atac se poate vedea calea de urmat atunci când sedriile orfanale sunt chemate a rezolva chestiuni de natura celor ce au provocat darea ordonanței de față ce am publicat.

*Vioreanu P. Ion
judecător Trib. Cluj*

Câte-va jurisprudențe

Intreținerea copilului legitimat prin căsătorie susequentă. Obligația bunicilor la plata pensiei alimentare

In fapt. Copilul Gheorghe a fost fiu natural al părinților. La cererea mamei părâtul O. S. a fost obligat definitiv la plata unei sume drept întreținere. Ulterior O. S. s'a căsătorit cu reclamanta, legitimând pe minor prin căsătorie susequentă, iar recunoașterea autentică s'a făcut de tată în fața judecătorii. Soții s'au divorțat iar tribunalul prin sentința obligă pe părinții lui O. S. la plata unei pensii alimentare.

In drept. Conf. art. 161 c. c. A. și 43 leg. XXXIII/1894 minorul fiind legitimat prin căsătoria subsecventa, hotărârea judecătorească dată în timpul când legitimarea nu intervenise nu mai are ființă, situația părinților fiind astăzi schimbată.

Părinții lui O. S. bunicii minorului obligați la întreținerea acestuia n'au drept să se plângă contra aceste obligații, de oare ce copilul a intrat în familie cu drepturile ce-i acordă legea (art. 161 c. c. A.).

Conf. art. 11 lege XX/1877 (ce a modificat art. 143 c. c. A.) se pot obliga și bunicii după mamă, tribunalul însă a ținut seamă de faptul că numai bunicii după tata au avere.

Obligația la pensia alimentară fixată până la majoratul copilului, nu înseamnă că tatăl n'are dreptul ca la împlinirea vârstei de 7 ani a copilului, să ceară să i-se încredințeze copilul la acea dată, luând astfel sfârșit obligația de a servi pensia alimentară. (Dec. N. C. II 238/7/928 Curtea de Apel Cluj S. II.)

Pensie alimentară provizorie. Art. 90 legea matrimonială

Dispozițiile prev. de Art. 90 din legea matrimonială conform cărora nu se poate acorda pensie alimentare când reclamanta are avere nu se aplică în procesele pentru întreținerea provizorie a soției că-și hotărârile date în aceste procese își pierd puterea îndată ce instanța de divorț reglementează întreținerea, acest articol dispunând numai relativ la întreținerea definitivă.

Potrivit art. 91 c. c. A. bărbatul are îndatorirea să întrețină soția în mod cuviincios, potrivit averii lui fără considerare că soția are sau nu avere ori venit din care ar putea trăi și fiind vorba de pensie alimentară provizorie dacă asupra acestei împrejurări tribunalul n'a ordonat ascultarea sub jurământ a părților, această instanță n'a violat nici o normă de drept formal. Recursul se respinge. (Dec. N. C. I 288/16/928 Curtea de Apel Cluj S. I.)

Competența instanței infractorilor minori în materie de instruirea crimelor

În cauza penală contra inculpatului Luczkay Balazs (Balașiu) pentru crima de tâlhărie.

Camera de Acuzare sub Președinția dlui Consilier Vasile M. Dimitriu, membrii fiind dnii consilieri Alexandru Ulvianu și Constantin Panaitescu, asistată de grefierul Emil Hurghiș.

După citirea raportului scris făcut în cauză de către consilierul raportor. Asupra rechizitorului (raportului) scris Nr. 67 din 17 Aug. 1929 al dlui Procuror General de pe lângă Curtea de Apel Cluj și ordonanței definitive Nr. 49/929 a dlui judecător de instrucție al cab. II, al Tribunalului Cluj, pentru punerea sub acuzare a inculpatului susnumit, pentru crima de tâlhărie.

Având în vedere cele citite de grefier în prezența dlui procuror general și anume rechizitorul, ordonanța definitivă și toate actele din dosarul instrucțiunii cu Nr. 161/929.

Având în vedere și concluziile orale ale dlui procuror general Ilie Voiteșcu, care a cerut anularea mandatului de arestare a inculpatului, fiind ilegal;

După ce dar s'au îndeplinit dispozițiunile prevăzute de art. 217 ppr. retrăgându-se dl procuror general și grefierul;

Camera deliberând:

Având în vedere că împotriva inculpatului Luczkay Balazs (Balașiu) s'a deschis acțiune publică procedându-se la instruirea cauzei așa după cum rezultă din actele dela dosar, pentru crima de tâlhărie săvârșită în ziua de 21 Iunie 1929.

Având în vedere, că din extrasul de naștere al inculpatului aflător la dosar și eliberat de ofițerul stării civile din comuna Paleu rezultă, că inculpatul s'a născut în comuna Saldobagiul de munte în ziua de 31 August 1911.

Considerând că inculpatul la data săvârșirii faptei imputate (21 Iunie 1929) nu avea vârsta de 18 ani împliniți, că minoritate în penal merge până la 18 ani împliniți, iar dela aceasta vârstă începe majoratul penal, că persoanele în vârstă dela 12—18 ani sunt considerate nevârșite adică minori, după cum dispune Art. 16 Nov. penală.

Având în vedere, că persoanele mai mari de 18 ani trebuie judecate după dispozițiile de procedură comună, iar minorii după dispozițiile legii VII:1913 despre instanțele pentru judecarea infractorilor minori.

Considerând, că legea amintită prin art. 3 prevede cari cauze se țin de competența instanțelor pentru judecarea minorilor, iar prin art. 56 din aceeași lege se prevăd excepțiunile dela dispoziția generală din art. 3 când adecă minorul poate fi judecat de instanțele ordinare conform regulilor generale de competența materială;

Considerând că în speță fapta pentru care s'a deschis acțiune publică împotriva inculpatului nu este de natură

și caracterul celor enumerate în cele 3 puncte din art. 56 când urmărirea și instrucțiunea s'ar fi putut face de organele judecătorești competente de a instrumenta după regulile de procedură comună.

Având în vedere că legea despre judecarea minorilor prevede în art. 14 și 20 că minorii trebuiesc denunțați și înaintați instanței minorilor competente.

Că prima instanță competentă de a proceda la judecarea minorilor este cea prevăzută de art. 14 și următorii din legea VII:1913, care poate aplica după împrejurări măsurile dictate de interesul minorilor și prevăzute de textele art. invocați mai sus între altele punerea minorului sub pază în localul închisorii instanței.

Considerând că deținerea prealabilă și închisoarea preventivă prevăzute de pr. pen. nici nu au loc față de minori,

și că — precum în speță — judele de instrucție, a emis greșit, un mandat de arestare împotriva unui minor, care mandat de arestare ar fi trebuit înlocuit cu un mandat de punere sub pază a minorului;

Considerând că hotărârile instanței minorilor le revizuieste consiliul infractorilor minori de pe lângă Tribunal, compus și desemnat așa precum rezultă din art. 35 legea VII:1913 și că hotărârile instanței a doua le revizuieste consiliul Curții de Apel ca instanță de Casație conform art. 40 și 41 din aceeași lege;

Că față de toate acestea constatări este evidentă incompetența Camerei de a pune sub acuzare un minor și deci toate actele urmate în cauză sunt lovite de nulitate absolută.

Având în vedere că competența Camerei de punere sub acuzare este cea prevăzută de procedura comună, iar competența camerei trebuie observată din oficiu;

Considerând că deși în dispozitivul rechizitorului procurorului general, se cere punerea sub acuzare a inculpatului susnumit, în motivarea dispozitivului rechizitorului se recunoaște însă că inculpatul este minor și

Având în vedere și concluziunile orale ale d-lui Procuror General,

Pentru toate aceste considerente Camera

D E C I D E

Constată, că infractorul Luczkay Balász (Balasiu) este minor și respinge rechizitorul procurorului general. Camera fiind incompetentă.

Cluj la 21 August 1929.

Președinte: (ss) V. M. Dimitriu. Membrii: (ss) C. P. Naitescu; (ss) Al. Ulvianu. Grefier: (ss) E. Hurghiș.

Camera de punere sub acuzare a Curții de Apel Cluj. Dec. No. 223/929. Dosar No. 158/929.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabile de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Recursul fiind de ordinul constituțional, dispozițiunea art. 78 al. 2 din codul de faliment din Transilvania (l. XVII.1881) care prevede că împotriva a două hotărâri egale nu are loc remediu de drept mai departe, urmează a fi socotită ca fără ființă. În materie de faliment art. 86 din codul de faliment prevede că recursul contra deciziei are a fi înaintat în 3 zile dela înmânare.

Curtea: Asupra incidentului de tardivitatea recursului:

Având în vedere că recurenții prin procurator, în

combaterea incidentului, au invocat art. 103 din Constituție, care prevede că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional și art. 33 din legea Curții de Casație, după care termenul de recurs atât în materie civilă cât și comercială este de o lună dela comunicare;

Având în vedere că legiuitorul constituant prin art. 103 declarând recursul de ordin constituțional a înțeles prin aceasta să nu poată fi suprimată de legiuitorul ordinar această cale de atac, în opoziție cu altele: apel, opoziție, etc., lăsate la liberul arbitru a legiuitorului ordinar să le acorde, să le suprimă sau să le modifice;

Considerând că fiind astfel, dispoziția din art. 78 al. 2 din codul de faliment din Transilvania (legea XVII:1881) care prevede că contra a două hotărâri egale nu are loc remediu de drept mai departe, urmează a fi socotită ca fără ființă;

Considerând că existând astfel recurs în speță potrivit art. 103 din Constituție, rămâne a vedea care este termenul în care trebuie a fi introdus recursul:

Considerând că prin art. 33 din legea Inaltei Curți se prevede că recursul în materie civilă și comercială este de 30 zile dela comunicarea hotărârei, iar în caz când legi speciale prevăd alte termene se vor urma aceste termene;

Considerând că în materie de faliment art. 86 din codul de faliment (legea XVII:1881), prevede că recursul contra deciziei trebuie înaintat în 3 zile de înmânare;

Considerând că existând termen de recurs în materie specială falimentară, urmează a se avea în vedere acest termen, iar nu cel de 30 zile prevăzut de legea Inaltei Curți;

Având în vedere că în speță, din adeverința de înmânare aflată în dosar se constată că recurenții au primit deciziunea Curții de Apel Timișoara s. I-a Nr. C. I. 4731/49/926 din 9 Noemvrie 1927, supusă recursului de față, în ziua de 8 Decemvrie 1926, iar recursul contra acestei deciziuni a fost introdus în ziua de 5 Ianuarie 1927, deci peste termenul de 3 zile prevăzut de art. 86 al. 2 din codul de faliment din Transilvania, recursul de față este tardiv și urmează a fi respins ca atar.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul ca tardiv făcut.

(Cas. III Dec. Nr. 423 din 9 Martie 1929.)

* * *

Timișoara. Camera arbitrală Lloyd. Hotărâri. Căi de atac. (Art. 96 I. LIX/1881.)

Recursul, prevăzut de art. 96 al legii LIX din 1881 fiind recunoscut ca o cale ordinară de atac, întrucât instanța investită cu judecarea lui urmează a examina atât chestiunile de drept cât și pe cele de fapt, competența cercetării acestui recurs revine Curții de Apel desemnată de textul citatei legi, iar nu Inaltei Curți.

Curtea: Asupra chestiunii competenței acestei Inalte Curți de a judecă recursul de față, care este îndreptat contra unei deciziuni a Camerei arbitrale Lloyd din Timișoara.

Având în vedere că art. 96 din legea LIX din 1881 prevede că în contra hotărârilor date de instanța specială a Camerei arbitrale Lloyd Timișoara se poate face recurs la Curtea de Apel, pentru violările de lege enumerate în punctele a-g din menționatul text.

Având în vedere că recursul de față se întemeiază atât pe dispozițiunile acestui text de lege, cât și pe art. 25 și 36 din legea organică a acestei Inalte Curți.

Considerând că pentru a soluționa chestiunea cui aparține competența cercetării unui asemenea recurs, ur-

mează a se examina dacă el poate fi considerat ca un remediu de drept extraordinar, cum este recursul în casare, sau ca un remediu de drept ordinar.

Considerând că această cale de atac, deși numită recurs, nu poate fi socotită ca o cale extraordinară și prin urmare ca un recurs de casare care să intre în competența Inaltei Curți, ci ca o cale de atac ordinară ca și apelul de drept comun, deoarece Curtea de Apel este chemată, ca o a doua instanță de fond, a cerceta nu numai motivele de fond, ci și de formă.

Că această cale de atac trebuie a fi socotită ca un adevărat apel și nu recurs în casare, reiese atât din dispozițiile art. 96 al legii LIX din 1881 — și azi în vigoare — care prevăd pentru recursul „Felfolyamodás”, ca și cel de față, motive identice cu acele cari pot servi de bază unui apel, cât și din acelea ale legii I din 1911, aplicabilă în materie de recurs, „Felfolyamodás”, dispozițiuni după cari recursul poate să fie întemeiat pe fapte și probe noi, și nu numai atât, instanța având dreptul să lămurească și să stabilească stări de fapt, ceiace în sistemul recursului în casare nu există. (Dec. S. Unite 48/1927.)

Considerând că recursul prevăzut de art. 96 al legii LIX/1881, cum este și recursul de față întemeiat pe dispozițiile acestui articol, fiind recunoscut ca o cale ordinară de atac și prin urmare ca un apel cu investierea instanței superioare de a examina atât chestiunile de drept cât și de fapt, competența cercetării lui revine de drept Curții de Apel investită cu textul citat al legii 59/1881, iar nu Inaltei Curți;

Că împrejurarea că recurentul nu s'a mărginit să invoace numai motive trase din dispozițiile art. 96 al legii LIX/1881, ci a formulat și alte motive prevăzute în legea Inaltei Curți de Casație, aceasta nu poate să schimbe caracterul căii de atac îndreptat în contra hotărârilor Camerei arbitrale Lloyd și nici competența instanței — și Curtea de Apel trebuie să judece procesul în cadrul motivelor prevăzute de art. 96 care intră în competența sa;

Considerând că odată ce este stabilită natura și caracterul de apel al căii de atac contra hotărârilor Camerelor arbitrale Lloyd la Curtea de Apel, chestiunea ridicată de această instanță din decizia declinatorie de competență, cu privire la al. 2 al legii de organizare judecătorească și la art. 103 al Constituției, devine străină pricinii, deoarece aceste texte se referă la recursul în casare, care, cum s'a arătat, nu există în speță față de o hotărâre dată în prima instanță, ci supusă numai unei căi ordinare de atac.

Că dar, față de cele expuse, nefiind vorba în speță de un recurs în casare, ci de un remediu de drept ordinar de competența Curții de Apel, urmează a decide că este locul să-și decline competența Inalta Curte și să trimită afacerea în cercetarea Curții de Apel Timișoara, care fără drept și-a declinat competența.

Pentru aceste motive Curtea declină competența și trimite procesul pentru judecare Curții de Apel din Timișoara.

Cas. III Dec. Nr. 635 din 14 Iunie 1928.)

* * *
CFR. — Transporturi. — Marfă. — Perdere. — Acțiune. — Prescripție. — De când merge. (Art. 51, 69, 80, regulamentul de transport al CFR.) Data de când începe să curgă termenul de prescripție, care în materie de predare a mărfurilor transportate, e conform art. 80 din regulamentul de transport al CFR, de un an, este ziua în care a expirat termenul de predare, potrivit distincțiilor din art. 51 al 1 lit. b., iar art. 69 din

regulament nu poate avea nici o aplicațiune; deoarece acest text nu prelungește termenul de prescripție și nu suspendă dreptul reclamantului de a introduce acțiunea înăuntrul termenului de 30 zile, socotit dela data predării, ci stabilește numai o prezumție în ceea ce privește predarea mărfii, lăsând la alegerea dăunatului ca, după acest termen de 30 zile, să o considere ca pierdută, putând chiar s'o refuze dacă eventual s'ar regăsi. (Cas. III. No. 1021/929).

* * *
Naționalitate română. — Văduvă. — Apartenență. — Certificat. — Cuprins. (Art. 56 l. naționalității române; par. 10 l. XXII 1886.) Certificatul municipiului Cluj, că văduva care cerea înscrierea în listele de cetățenie ar fi avut apartenența în Cluj la data de 1 Decembrie 1918, reprezintă o simplă afirmațiune fără nici o importanță probantă dacă nu constată în ce condițiuni decedatul soț al văduvei a obținut apartenența sau dacă nu face dovadă că văduva ar fi obținut-o ea, în numele ei propriu, în condițiunile par. 10 al legii XXII din 1886. (Cas. I Dec. No. 1209/929).

* * *
CFR. — Militarizare. — Funcționar. — Destituire. — Forme. (D. lege 16 Dec. 1920; art. 96 reg. privitor la personalul și organizarea administrației CFR.)
Comisii Disciplinare. — CFR. — Militarizare. — Desființare. — Dacă atribuțiunile lor au trecut în competența consiliului de război. (D. lege 17 Dec. 1920).

Acțiune disciplinară. — Acțiune publică. — Raporturi. a) Pe tot timpul cât a durat militarizarea personalului Direcției CFR, comisiile disciplinare au fost desființate după cum rezultă din D. lege publicat în Monitorul Oficial din 21 Decembrie 1921, așa că pentru desființarea funcționarilor nu mai era nevoie de judecată înaintea comisiilor disciplinare și aprobarea consiliului tehnic.

b) Decretul-lege din Dec. 1920 desființând comisiile disciplinare prevăzute de art. 96 al regulamentului din 1910 privitor la organizarea administrației CFR, nu a arătat că atribuțiunile acestor comisii ar fi trecute în competența consiliului de război.

c) În principiu, acțiunea disciplinară este independentă de acțiunea publică, achitarea penală neputând avea nici o urmare obligatorie asupra măsurilor disciplinare luate în contra funcționarului achiat. (Cas. III. Dec. No. 1114/929).

* * *
Naționalitatea Română. — Frontieră. — Rectificare. — Domiciliu. — Strămutare. — Menținerea naționalității române. — Condițiuni. (Art. 56, 63 l. naționalității române.) Numai atunci strămutarea domiciliului și opțiunea — în cazul locuitorilor în comunele care după rectificarea frontierelor au trecut în cuprinsul altor state vor avea de efect menținerea naționalității române, când locuitorii făcând parte dintr'o comună din Transilvania vor face dovada, în conformitate cu art. 56 punctul 1 din legea naționalității române, că la data de 1 Decembrie 1918 aveau apartenența în comunele ce prin rectificarea frontierelor au trecut sub suveranitatea altui stat. (Cas. I No. 1345/929.)

* * *
Incidente cu privire la legarea instanței. Nu pot fi ridicate după ce s'a intrat în fond. Art. 223 proc. civ. ardeleană prevede că partea interesată nu mai poate să protesteze contra unui viciu de procedură, dacă cu-

noscând sau trebuind să cunoască acest vițiu, sau iregularitate, a intrat totuși în desvoltarea verbală a cauzei și a continuat desbaterea, fără ca să fi protestat împotriva acestei iregularități.

Intrucât recurenții în ședința dela 5 Martie 1928 au acceptat să se judece în fond și au continuat întreaga desbatere, fără ca să fi protestat contra modului cum a fost îndeplinită procedura față de dânsii, motivul întemeiat pe dispozițiunile art. 145 și 148 proc. civ. este nefondat.

În speță instanța de apel nu a comis nici omisiunea esențială ce se învoacă cu privire la ascultarea martorului, întrucât după audierea celorlalți martori, propuși de ambele părți, recurenții au luat imediat cuvântul în fond, fără ca să mai solicite ca și acest ultim martor să fie de asemenea audiat. (Cas. III, dec. 645 din 2 Mai 1929.)

Reforma agrară din Transilvania legea din 1921 Normele de fixarea prețului. Art. 50 și 14 din lege. Interpretare. S'a luat în cercetare recursul făcut de Ministerul Agriculturii și Domeniilor contra deciziei No. C. III 2292/14/923, din 29 Septembrie 1927 a Curții de Apel din Cluj secțiunea III.

Deliberând: Considerând, că după dispozițiunea recuzarea s'a produs, va trebui să chibzuiască asupra ei, fără ca judecătorul recuzat să poată lua parte la această chibzuire.

Considerând că obiecțiunea ridicată de Curtea de Apel, că această dispozițiune legală nu ar putea fi aplicabilă în practică, nu este de loc întemeiată, deoarece asupra cererii de recuzare vor chibzui numai ceilalți membri — nerecuzați, iar în caz de admitere, Camera, potrivit art. 22 din regulament, din oficiu, și de îndată, va trebui să oblige pe partea în drept ca să-și desemneze un alt arbitru înlocuitor.

Că așa fiind, întrucât în fapt este necontestat, că la deliberare a luat parte și arbitrul recuzat, rău și printr'o greșită interpretare a art. 283 proc. civ. rom. și 22 din regulamentul de procedură al Camerei arbitrale a Societății Lloyd, Curtea de Apel a retrimis procesul acelei instanțe spre o nouă judecare, fără a impune Camerei arbitrale ca să respecte dispozițiunile art. 283 proc. civ. rom.

Că deci, motivul de casare fiind fondat, recursul cată a fi admis, urmând ca prin casarea deciziei Curții de Apel, instanța arbitrală să fie îndrumată să procedeze la o nouă judecată, atât în cece privește fondul, cât și în cece privește cererea de recuzare făcută de recurent.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul. (Cas. III, Dec. Nr. 831 din 4 Iunie 1929.)

CĂRȚI DE DREPT APĂRUTE

Opera de Unificare legislativă în Basarabia. Tipografia închisorii Văcărești—București. prețul 100 lei, este titlul unui volumaș de peste 100 pagini conținând descrierea serbărilor ce au avut loc în Basarabia la 1 April și 4 Iunie 1928 cu ocazia extinderii dela 1 Iunie 1928 în cuprinsul Basarabiei a 1. Codului civil român, a 2. Codului de pr. civilă română și regulamentul pentru facerea și executarea hotărnicilor, 3. rânduețele de procedură cuprinse în codul comercial român și regulamentul lui, 4.

Legea asupra drepturilor proprietarilor rezultând din contractele de închiriere și arendare, 5. Legea pentru judecătoriale de ocoale și regulamentul ei, 6. Legea pentru autentificarea actelor.

Nu vor fi aplicate în Basarabia însă dispozițiile din legile române referitoare la capacitatea femeii măritate, căutarea paternității, dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor precum și drepturile copiilor naturali și ale părinților lor; și se mai mențin în vigoare dispozițiile Basarabene relative la actele de stare civilă, condițiile de fond ale căsătoriei și opozițiile la căsătorie până la legea de unificare actelor de stare civilă și punerea ei în vigoare.

Se mai mențin în vigoare unele texte din pr. civilă rusă și funcționarea notarilor publice reglementându-le serviciile și punându-i sub privegherea președințelor de tribunale. (Legea Nr. 876 din 29 Martie 1928.)

Acest eveniment epocal al unificării legislative a Basarabiei, întâmplat cam odată cu serbarea trecerei a zece ani dela unirea Basarabiei cu țara mamă și cu ridicarea la rangul de Mitropolie a arhiepiscopiei Chișinăului a prilegit atât în Chișinău cât și în întreaga Basarabie serbări mărețe și manifestații cu caracter național. În special serbările unificării legislative a luat caracterul unei sărbători a justiției. Discursurile rostite în tot cuprinsul Basarabiei a miniștrilor și magistraților se află cuprinse în această lucrare, menită prea mărită pentru generațiile viitoare acest mare moment național.

În prea cuvântare dl consilier C. Georgescu-Vrancea dela Curtea de Apel din Chișinău — autorul alcătuirii volumului schițează istoricul legiurii civile basarabene evidențind greutățile aplicării legilor trecutului cari împuneau extinderea legilor românești.

Cartea este interesantă consacrand o muncă și relevând un mare moment în progres al consolidării neamului românesc.

Stabilizare și Bilanș. Repercusiunile stabilizării monetare asupra întreprinderilor economice private de Petre Porușiu profesor universitar și administrator al Băncii Naționale a României. Cluj, 1929 Tipografia Fondului Cărților Funduare.

Un volum frumos tipărit de 162 pagini în care autorul cu competența sa cunoscută de jurist și profesor de drept comercial la universitatea clujană tratează vastă problemă a stabilizării leului românesc sprijinindu-și concluziile printr'un studiu detaliat asupra politicii de consolidare economică și financiară urmată de statul român după război până la concretizarea stabilizării.

Ocupându-se de politica bancară românească ce privește fluctuațiunile monetare în exploatarea și întreprinderilor economice private de la noi cu aplicații practice relativ la rolul bilanșurilor aur și bilanșurilor de stabilizare, eruditul autor făcând ample excursii în literatura de specialitate română și streină ajunge la concluzia înmăncherii unor principii generale conducătoare în materie de valorizare și revalorizarea a bilanșurilor întreprinderilor economice private dela noi având forma juridică a societăților comerciale.

Conducându-se în tratarea subiectului de relatarea adevărului obiectiv fără alte preocupări cum spune singur „sine ira et studio, quorum causos procul habeo“ lucrarea dlui profesor Porușiu umple un gol simțit în literatura juridico-economică românească. O recomandăm specialiștilor economiști și oamenilor de finanțe cu toată căldura.

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca gheața
Mai ieftin ca gheața
Mai sănătos ca gheața**

Frigul pentru nevoile casnice,
comerciale și industriale pro-
dus în mod automat pe cale
electrică. Pentru demonstrații
vă stă cu plăcere la dispoziție

AUTOMECHANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

„Auto-Mecanica” Societate Anonimă

Depozit de cauciucuri.
Piese de schimb și accesorii
Str. Reg. Maria 10
Telefon 2-16
Cluj

**Reprezentanța
generală:**

Garaje, benzină și ulei.
Atelier de reparații
Cal. Dorobanților 18.
Telefon 4-89
Cluj

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors

Arhiva Juridică

de studiu și de Unificare Legislativă
 Conferință, Legislație comparată

Revista
 confinanță

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
 Advocați 500 Lei pe 1 an
 Magistrați 400 Lei pe 1 an
 Un număr simplu 30 Lei
 Un număr dublu 55 Lei
 Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
 Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
 Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
 unde se primesc abonamente și orice
 cereri de adfje. Telefon 630

Editor și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
 Fost Prim-președinte de Tribunal
 Pro Decanul Baroului avocaților
 din București

Anca Justin Leontin
 Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
 Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
 Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașu Paul
 Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
 Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
 Președinte la Consiliul legislativ

Filipescu Constantin
 Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
 Judecător tribunalul Cluj

Hașleganu Emil
 Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișu
 Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
 Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
 Profesor la Universitatea din Cluj

Marta Alexandru
 Prim președintele Curții de Apel
 Timișoara

Mănescu Ion
 Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micsa Pompei
 Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
 Avocat din Sibiu

Negrea Camil
 Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
 Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
 Prim procuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
 Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus

Prim președintele Curții de Apel
 Brașov

Porușu Petre
 Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
 Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Stetcu Emilian
 Judecător șef la ocolul Mercurea-
 Sibiului

Dem. Tigolanu
 Magistrat

Tolciu Ioachim
 Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
 Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
 Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu P. Ioan
 Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
 Fost magistrat, Avocat din Cluj

C O N T I N U T U L

- I. Prestigiul Maglaturului de V. M. D. II. Rezumate de jurisprudențe
 III. Informațiuni

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN CLUJ SOC. AN. CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei

77,000,000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN-

Efectuază
avantajos
orișice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000,000 // Rezerve Lei 50,000,000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și străine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000,000
Fonduri: Lei 20,000,000

Legături directe cu America!

Banca Chrissoveloni

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000,000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj